

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติป่าพรุโต๊ะแดง
จังหวัดนราธิวาส

อภินันทนาการ
ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN.974663-681-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

๖๗

๑๖๒๗๒

๒๕๔๓

๑-๓

3836324 ENTM/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม : วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)
คำสำคัญ : ทรัพยากรธรรมชาติ / การใช้ประโยชน์ / ปัจจัยที่มีผล / ป่าพรุโต๊ะแดง

จุฑามณี แสงสว่าง : ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติป่าพรุโต๊ะแดง
จังหวัดนราธิวาส (FACTORS INFLUENCING THE RESOURCE USE BEHAVIORS IN TOHDANG PEAT
SWAMP FOREST AT NARATHIWAS PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พิสิฐ สุกรีพงษ์,
วท.ม.(เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม) สันสนีย์ ชูแหว, Ph.D., พุทธชาติ ชูณสาคร, Ph.D., อภิชาติ จงสกุล,
วท.ม.(เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม) 240 หน้า ISBN. 974663-681-2

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ
ป่าพรุโต๊ะแดงจังหวัดนราธิวาสของครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรอบป่าพรุโต๊ะแดง ในเขต 3 อำเภอ คือ
อำเภอสุไหงปาดี อำเภอสุไหงโกลอกและอำเภอดากู จังหวัดนราธิวาส จำนวน 240 ครัวเรือน ซึ่งได้มาจาก
การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะครัวเรือนที่มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติใน
ป่าพรุ จากหมู่บ้านในเขตพัฒนาและนอกเขตพัฒนา ที่มีระยะห่างจากขอบพื้นที่อนุรักษ์ของป่าพรุโต๊ะแดงไม่เกิน
2 กิโลเมตร และดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบวัดความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม จากนั้น
จึงนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรผันร่วมและการจำแนกหมู่

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการ ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติป่าพรุของประชาชน
ได้แก่ อายุ ศาสนา การศึกษา ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน เขตที่ตั้งในครัวเรือน ขนาดที่ดินที่ถือครอง
อาชีพ รายได้ และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าพรุ ผลการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุโดย
เฉลี่ย 47 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน
เฉลี่ย 5 คน มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 41 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่มาตั้งแต่เกิด มีขนาดที่ดินที่
ถือครองเฉลี่ย 7.4 ไร่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 34,782.50 บาทต่อปี ส่วนใหญ่มี
การได้รับข่าวสารด้านการอนุรักษ์ในระดับต่ำ มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าพรุในระดับปานกลาง และมีทัศน
คติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าพรุในระดับปานกลาง พบว่าพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติป่าพรุของ
ประชาชน ในด้านการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรมีระดับพฤติกรรมการ ใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์ระดับปานกลาง
การใช้แหล่งน้ำธรรมชาติมีระดับพฤติกรรมการ ใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์ระดับปานกลาง การใช้ไม้ มีระดับพฤติ
กรรมการ ใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์ระดับสูง การจับล่าสัตว์ป่ามีระดับพฤติกรรมการ ใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์
ระดับสูง การใช้ประโยชน์สัตว์น้ำมีระดับพฤติกรรมการ ใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์ระดับสูง การใช้
ประโยชน์พืชพรรณมีระดับพฤติกรรมการ ใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์ระดับสูง และการเก็บหาของป่ามีระดับ
พฤติกรรมการ ใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์ระดับสูง ดังนั้นจะเห็นว่าประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบป่าพรุโต๊ะแดง
ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในเชิงอนุรักษ์ค่อนข้างสูง มีกิจกรรมที่มีผลกระทบด้านลบต่อป่าพรุน้อย แต่อย่างไรก็
ตามประชาชนยังมีการเข้าร่วมในกิจกรรมด้านการอนุรักษ์น้อยด้วย

38363224 ENTM/M : MAJOR : ENVIRONMENTAL MANAGEMENT TECHNOLOGY : M.Sc.
(TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

KEY WORDS : RESOURCE / USE BEHAVIOR / FACTORS / INFLUENCE / TOHDANG PEAT SWAMP FOREST

JUTHAMANE SANGSAWANG : FACTORS INFLUENCING THE RESOURCE USE BEHAVIORS IN TOHDANG PEAT SWAMP FOREST AT NARATHIWAS PROVINCE

THESIS ADVISORS : PISIT SUGREEYAPONG , M.Sc. , SANSANEE CHUWAEW , Ph.D. , PUTHACHART CHUNSAKORN , Ph.D. , APICHART JONGSAKUL , M.Sc. 240 p. ISBN. 974663-681-2

The objective of the study was to analyze the behavioral factors influencing the use of natural resources of local people who live in the area around Tohdang peat swamp forest at Amphae Sungaipadi , Sungaigolok and Takbai Narathiwass Province , towards finding better methods of conservation of this area.

There were 240 respondents who were household heads living in developed and non-developed areas of Tohdang peat swamp forest. The residential areas were about 2 kilometers from the conservation zone of Tohdang peat swamp forest. Analysis of Covariance (ANCOVA) and Multiple Classification Analysis (MCA) were used by the Statistical Package for the Social Science of Windows.

The results revealed that factors influencing use of natural resources were age, religion, education, period of settlement, settlement zone, size of owned land, occupation, income and attitude towards conservation. The study showed that the respondents' mean age was 47 years. Most of them were Muslim. Most of them had completed the primary level of formal schooling. The average family had 5 members. The average period of settlement was 41 years. Most of them were natives of this area. The average cultivated land per household was 7.4 rai. The majority of respondents were employed and average annual income was 34,782.50 Bath. Most of them obtained Environment conservation information at the low level of classification. The knowledge level of respondents on peat swamp forest conservation, attitude towards it were classified at the medium level. Natural resources used in conservation of agricultural land and water use were at medium. Wood use, wild animal use, aquatic resources use, vegetation use, minor products of the forest use were on the high level of classification. Although most of the respondents show a high level of behavioral use of natural resources, their life style had a low impact of damage on the forest. In reality, they maintained forest conservation in several ways.